Dnes v listě: ♦ 45. HORNICKÁ PŘÍBRAM ♦ MINISTR ŘÍMAN V OSTRAVĚ ♦ MEZINÁRODNÍ ŠKOLICÍ STŘEDISKO ZAHÁJILO VÝUKU ♦ SANAČNÍ VRTY VE STRÁŽI ♦ HORNICKÝ DEN ♦ 10. SETKÁNÍ HORNICKÝCH MĚST ♦ INDOVÉ NA ROŽNÉ ♦ URANIUM GROUP MEETING V KAZACHSTÁNU ♦ ODBORÁŘI V ROHÁČÍCH ♦ SYMPOZIUM WORLD NUCLEAR ASSOCIATION ♦♦ UZÁVĚRKA 25. 10. 2006

DIAMO

OBČASNÍK ROČNÍK XII (XXIX) ČÍSLO 10–11 ŘÍJEN – LISTOPAD 2006

Ministr Říman na lagunách

Ministr Říman, Ing. Beneš, Ing. Bc. Jež, Ing, Bělohradský

V pátek dne 13. října 2006 v 11 hodin zahájil Ing. Bělohradský, ředitel odštěpného závodu Sanační práce, v areálu lagun Ostramo kontrolní den postupu prací dle „Realizační smlouvy o provedení prací při sanaci ekologických škod a následné rekultivaci“, uzavřené mezi státním podnikem DIAMO a vybraným zhotovitelem, kterým je „Sdružení Čistá Ostrava“, založené účastníky GEOSAN GROUP, a. s., AQUATEST, a. s., a OHL ŽS, a.s. Kontrolní den organizuje o. z. Sanační práce jednou za čtvrtletí za účasti zástupců ministerstev (MŽP, MF a MPO), Statutárního města Ostravy a dotčených správních úřadů.

V pořadí již 4. kontrolního dne od zahájení akce „Nápravná opatření – laguny Ostramo“ se zúčastnil ministr průmyslu a obchodu Ing. Martin Říman, dále náměstek ministra Ing. Tomáš Hüner a ředitel odboru hornictví Ing. Zbyšek Sochor. Přítomen byl také ředitel státního podniku DIAMO Ing. Bc. Jiří Jež s náměstkyní pro ekologii a sanační práce RNDr. Kamilou Trojáčkovou.

Po prohlídce lokality se účastníci kontrolního dne přesunuli do sídla OHL ŽS, a. s., divize závodu Pozemní stavitelství v Ostravě. Zde pokračoval kontrolní den podle programu přednesením zprávy nabyvatele a zprávy zhotovitele o průběhu prací za uplynulé čtvrtletí. Prezentovány byly projekty pilotních testů technologií zpracování odpadů, výsledky provozu ochranného čerpání kontaminovaných podzemních vod a výsledky technologického monitoringu a monitoringu složek životního prostředí. V oblasti monitoringu podzemních vod v lokalitě byl v září 2006 dokončen první roční cyklus.

Tiskový mluvčí Mgr. Bartovský , ministr Říman a Ing. Bc. Jež

V rámci tohoto kontrolního dne pan ministr Říman jednal v užším složení za účasti zástupců „Sdružení ČISTÁ OSTRAVA“ a s. p. DIAMO o dosavadním postupu prací, přitom vyjádřil znepokojení nad téměř ročním zpožděním procesu posouzení vlivu na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., tzv. EIA. Termín konečného plnění realizace zakázky je možné dodržet při vzájemné součinnosti všech zúčastněných stran, tedy objednatele, zhotovitele a správních úřadů. Z výsledků jednání s panem ministrem vyplynuly konkrétní úkoly. Na kontrolním dnu bylo přijato opatření aktualizovat neprodleně harmonogram postupových termínů přípravy dokumentace pro stavební povolení sanace a zajistit průběžnou kontrolu plnění harmonogramu 1x za měsíc. Podrobnosti budou dohodnuty na mimořádném kontrolním dni, který se bude konat dne 10. listopadu 2006 na Ministerstvu životního prostředí v Praze. Této schůzky se zúčastní vedle zástupců MŽP také zástupci Ministerstva financí, Ministerstva průmyslu a obchodu a dále pracovníci objednatele a zhotovitele.

Ing. Alena Orlíková
představitel vedení pro EMS o. z. Sanační práce

Ministr Říman na lagunách

Zahájení sympózia

Prof. Ing. Slivka, Ing. Bc. Jež a Ing. Osner

45. Hornická Příbram ve vědě a technice

V úterý 17. října dopoledne zahájil ředitel s. p. DIAMO Ing. Bc. Jiří Jež 45. ročník sympozia Hornická Příbram ve vědě a technice, přivítal členy předsednictva a další vzácné hosty. V předsednictvu zasedli: Ing. Ivan Fuksa, Ing. Jaromír Volný, prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., Ing. Zbyšek Sochor, ředitel sekce energetiky MPO, Prof. Ing. Vladimír Slivka, CSc., z HGF VŠB TU v Ostravě, Ing. Zdeněk Osner, CSc. předseda představenstva ZSDNP, Ing. Miroslav Šťastný, předseda OBÚ Příbram, Ing. Zdeněk Kunický, Kovohutě Příbram, Ing. Vratislav Vajnar, ředitel Severočeských dolů, a. s., Chomutov, Mgr. Pavel Kotásek, odborný ředitel Moravských naftových dolů a Ing. Josef Pomahač, ZSDNP.

Prof. JUDr. Ing. Makarius

Účastníky sympozia přivítal v Příbrami její starosta Ing. Ivan Fuksa, minulé ročníky připomenul senátor Ing. Jaromír Volný. Děkan Hornicko geologické fakulty vysoké školy báňské prof. Ing. Vladimír Slivka řekl, že báňští odbornici se rádi vracejí do Příbrami, kde vysoké hornické školství vzniklo a odkud bylo v roce 1945 převedeno do Ostravy. Ing. Zdeněk Osner zhodnotil spoluúčast zaměstnavatelského svazu na pořádání Hornické Příbrami a vyzdvihl loňské rozšíření náplně sympozia o sekci Podzemní stavby, zabývající se ražbami tunelů a kolektorů.

Prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., se ve svém projevu zaměřil zejména na bezpečnost v podzemí. Konstatoval, že stav bezpečnosti práce na našich dolech je dobrý, stávající čísla úrazovosti jsou zatím mimořádně příznivá. Vláda ČR od roku 2000 zadala ČBÚ 25 výzkumných vývojových úkolů, jako je například ochrana před důlními otřesy, degazace, atd. Věda a technika tak přispívá k větší bezpečnosti hornictví. Připomněl také, že Česká republika vyvinula důlní lampu pro záchranáře, určenou pro veškeré plynující doly. Prof. Makarius na závěr řekl, že kvalita sympozia se zvyšuje, rozšiřuje se počet sekcí a doporučil, aby důlní záchranářství a bezpečnostní technika jednalo ve vlastní sekci, ve které by bezpečnosti práce mohl být věnován větší prostor.

Po úvodních zdravicích následovaly 3 přednášky.

Ing. Zbyšek Sochor na začátku své přednášky vysvětlil, jak MPO zajišťuje prostřednictvím s. p. DIAMO a Palivového kombinátu Ústí sanace 6 500 starých zátěží včetně 111 areálů bývalých dolů. Uvedl, že likvidační práce jsou zajišťovány tak, aby nedošlo k ekologickým haváriím.

Dále zhodnotil energetickou situaci v Evropě. Dlouhodobě stoupají ceny ropy a zemního plynu, které se do Evropské unie dovážejí, navíc z rizikových zemí. Spotřeba energetických surovin v EU je nyní z 50 % zajišťována dovozem, za 20 let by to činilo již 70 %. Proto EU, v rámci udržitelného rozvoje, nyní klade důraz na využití všech zdrojů surovin, které má, hlavně fosilních paliv. Státní energetická koncepce byla vypracována do roku 2030, je nutno ji dopracovat až do roku 2050 tak, aby se snížila budoucí závislost na dovozech. Řešením se jeví těžba zásob hnědého uhlí za stávajícími limity, které bude nutno přehodnotit. Je to otázka věcné odborné diskuse. Vzhledem k stoupajícím cenám uranu, se rýsuje možnost, že jeho těžba se opět stane ekonomicky zajímavou.

Ing. Sochor

Ing. Zdeněk Kunický připomněl 220 let od založení Kovohutí Příbram. Řekl, že první písemná zmínka o huti, tavící příbramské rudy, pochází z roku 1311, její strusky byly nalezeny v lese za Bohutínem. Později se hutě přesouvaly blíže k těžbě, ta stávající byla přestěhována na soutok Litavky a Obecnického potoka právě před 220 lety. Po 2. světové válce krom získávání olova a stříbra z rudy, nabývalo na významu zpětné získávání olova ze starých akumulátorů. Ing. Kunický postupně vyjmenoval technologické inovace a hospodářské změny v historii Kovohutí Příbram. Ty nyní vyrábějí 0,5 % celosvětové výroby olova.

Ing. Bedřich Michálek nejprve popsal stávající těžbu uranu a jeho využití v jaderných elektrárnách v celosvětovém měřítku a prudký růst ceny uranu v posledních letech.

Následovalo historické ohlédnutí za těžbou uranových rud v ČR, a podrobný popis těžby na dole Rožná, včetně zpracování rudy na chemické úpravně. Seznámil také posluchače s výzkumným projektem, zaměřeným na možnosti získávání kovu z důlních vod.

Posluchači při zahájení sympózia

Na závěr úvodního bloku společných přednášek předsedající Ing. Bc. Jež řekl: „EU je závislá na dovozu surovin. Jejich těžba ale stoupá pomaleji než jejich potřeba. Nejsou výrobní kapacity a nejsou také vyškolení odborníci. Ke zvyšování jejich vědomostí může přispět Mezinárodní školicí středisko pro těžbu a zpracování uranu ve Stráži, ve kterém před několika dny skončil první měsíční kurz. Mezinárodní školící středisko funguje pod záštitou World Nuclear University v Londýně.“

Po obědě se jednání přeneslo do jednotlivých sekcí. K dalšímu proběhu sympozia Hornická Příbram a jeho doprovodným akcím se vrátíme v dalším čísle našich novin.

Indický velvyslanec v Libereckém kraji

R. Chandler, velvyslanec Raghavana, hejtman Skokan

Pan Petr Skokan, hejtman Libereckého kraje, v souvislosti s návštěvou indického velvyslance pana P. S. Raghavany, oslovil kromě jiných společností i s. p. DIAMO. Pan velvyslanec projevil eminentní zájem sejít se při své návštěvě Libereckého kraje se zástupci významných firem a společností.

Při jednání, které se konalo 3. října 2006 v Liberci, představila panu velvyslanci DIAMO, s. p., RNDr. Kamila Trojáčková, náměstkyně pro ekologii a sanační práce, která zdůraznila možnou spolupráci v oboru těžby a úpravy uranové rudy.

O stávajících kontaktech s indickou společností Jaguduga Mines, UCIL, která vyslala skupinu pracovníků na odbornou stáž na o. z. GEAM Dolní Rožínka, informoval pana velvyslance RNDr. Jan Trojáček a dále ho seznámil s významem a činností mezinárodního školicího střediska uranu ve Stráži pod Ralskem, jehož programu by se mohli zúčastnit také indičtí odborníci.

Náš návrh pana velvyslance zaujal. Řekl, že ho, spolu s dalšími nabídkami ke spolupráci z Libereckého kraje, předá prostřednictvím své vlády příslušným indickým orgánům a firmám.

Návštěva hodnotitelů Národní ceny na za jakost

Ing. Maroušek, Ing. Šebestová, Ing. Fridel, Ing. Černý

Národní cena ČR za jakost (dále Cena) byla pro rok 2006 vyhlášena na Pražském hradě u příležitosti předávání Národní ceny za rok 2005. Od minulých ročníků zde pro letošní rok došlo k několika změnám: Cena byla rozdělena na dva sektory – podnikatelský a veřejný, byl změněn statut, byly změněny názvy ocenění, změnilo se i bodové hodnocení.

Do Ceny pro rok 2006 se přihlásil i s. p. DIAMO. Po vypracování sebehodnotící zprávy za s. p. DIAMO následovala návštěva hodnotitelů. Hodnocení na místě pro účely finálové části Programu ceny ČR za jakost 2006 proběhlo ve dnech 18.– 20. září 2006.

Cílem hodnocení na místě bylo potvrdit platnost sebehodnotící zprávy, vyjasnit nejednoznačné aspekty, ověřit úroveň dosaženého rozšíření modelu excelence EFQM, poznat atmosféru ve firmě a posoudit, zda by naše organizace mohla být příkladným modelem pro jiné společnosti.

Hodnocení na místě provedl tým ve složení: Ing. Marie Šebestová (vedoucí týmu), Ing. Libor Friedl, MBA, Ing. Roman Maroušek a Ing. Radoslav Černý.

Po tomto hodnocení na místě byla vedoucím týmu zpráva zpracována a předána 6. 10. 2006 do Rady ČR pro jakost k dalšímu posouzení.

Ing. Eduard Horčík, ved. OSMO

Mezinárodní školicí středisko zahájilo výuku

V období od 11. 9. do 6.10. proběhl první čtyřtýdenní kurz zaměřený na problematiku podzemního vyluhování uranu pro pracovníky těžebních organizací a výzkumných pracovišť, kteří pracují na aplikaci této těžební metody v podmínkách jejich domovské země. Kurzu se zúčastnilo 6 posluchačů z Číny v rámci technické spolupráce ČLR s Atomovou agenturou a jeden pracovník pákistánské atomové komise, který se podílí přímo na realizaci nového projektu podzemního vyluhování uranu. Posluchači se v rámci učební

Dr. Liu, Doc. Rapantová, Dr. Yang

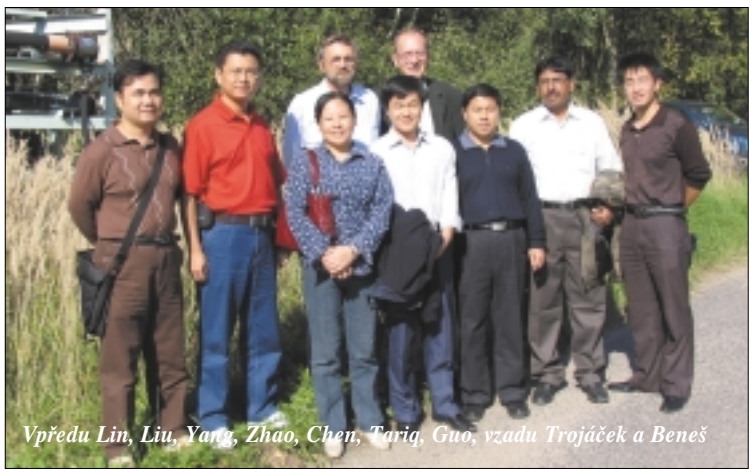
Vpředu Lin, Liu, Yang, Zhao, Chen, Tariq, Guo, vzadu Trojáček a Beneš

Zakončení kurzu, dále K.Trojáčková, G. Catchpole, L. Rychtaříková, M. Böhm a J. Trojáček

osnovy kurzu seznámili s úplným cyklem dobývání, tj. od průzkumu, výpočtu zásob, hydrogeologie, posouzení technické a ekonomické uskutečnitelnosti projektu, jeho projektování a realizaci a dále se způsoby sanace a rekultivace vytěžených ložisek. Součástí osnov jsou i otázky ochrany životního prostředí, posuzování vlivu na životní prostředí a obyvatelstvo (EIA) a aspekty radiační ochrany pracovníků a obyvatelstva. Vedle teoretické výuky jsou kurzy doplněny bohatým programem odborných exkurzí na jednotlivá pracoviště, kde se posluchači seznámili s konkrétními technickými řešeními a provozními zkušenostmi.

Oficiální zahájení kurzu proběhlo dne 13. 9. 2006. Přítomné přivítal RNDr. Jan Trojáček, vedoucí střediska, slavnostního zahájení se za s. p. DIAMO zúčastnili náměstci ředitele Ing. Marian Böhm a RNDr. Kamila Trojáčková. Do kurzu se přihlásilo 6 posluchačů z Číny, které doplnil jeden účastník z Pákistánu. Oba přítomní náměstci krátce pozdravili posluchače kurzu a vyjádřili přesvědčení, že účast na kurzu jim přinese nové poznatky, které budou moci uplatnit ve své budoucí praxi. Jménem posluchačů ocenil možnost absolvovat tento profesní trénink Dr. Xiaodong Liu z Východočínského institutu technologie. Spolu s paní Yaxin Yang pak předali zástupcům s. p. DIAMO upomínkové předměty vydané ke 40. výročí Institutu.

Dr. Liuovi za čínskou skupinu a p. Muhammadu Tariqovi z Pákistánu jsme položili několik otázek:

Hejnic: Mohl byste stručně uvést profesní zaměření vaší skupiny?

Dr. Liu: Naše skupina je tvořena účastníky ze dvou institucí: Z Východočínského technologického institutu jsou profesor Xiaodong Liu – doktor geologických věd, paní Yaxin Yang – doktorka geofyziky a pan Ziyu Lin – doktor RS, děkan fakulty geomatiky.

Další tři kolegové pan Anping Chen – vedoucí geolog, Shilong pan Zhao –vedoucí geofyzik a pan Hongwei Guo – hydrogeolog, pracují v podniku geologického průzkumu v oblasti Kun.

Hejnic:.Co očekáváte od tohoto kurzu?

Dr. Liu: Věříme, že tento kurz přispěje k rozšíření našich znalostí zejména v oblasti nových teoretických a metodických postupů a rovněž technických zařízení používaných při průzkumu na uran. Další bychom chtěli získat informace o softwarech používaných při zpracování a interpretaci geologických geofyzikálních a hydrogeologických dat.

Hejnic: Můžete v krátkosti popsat těžbu uranu v Číně?

Dr. Liu: V Číně se v současné době produkuje asi 1000 tun uranového koncentrátu (žlutý koláč) ročně. Přibližně polovina této produkce pochází z ložisek, kde je využívána metoda podzemního vyluhování.

Hejnic: Můžete se představit ve své profesi?

M.Tariq: V roce 1996 jsem absolvoval na Universitě inženýrství a technologie v oboru důlního inženýrství v Lahore, Pákistán. Po několika letech práce v soukromé důlní společnosti jsem od roku 2001 zaměstnán u Pákistánské komise pro jadernou energii, kde se podílím na projektu podzemního loužení.

Hejnic: Na co se při kurzu hlavně soustředíte?

M. Tariq: Domnívám se, že tento kurz mi poskytne nové poznatky v oblasti podzemního vyluhování, a to nejen při teoretické výuce, ale i při exkurzích a odborných diskuzích s lektory. Ve svém současném zaměstnání řeším problém aplikace technologie alkalického loužení uranu. Věřím, že znalosti získané na tomto kurzu mi pomohou lépe formulovat koncepci podzemního loužení uranu v Pákistánu. Dále očekávám, že součástí výuky budou i informace o tom, jak provádět sanaci ložisek po skončení podzemního vyluhování.

Hejnic: Jak probíhá v Pákistánu těžba uranu?

M. Tariq: Pakistánská komise pro jadernou energii je státní organizací, která odpovídá za vyhledávání, průzkum a těžbu uranu v Pákistánu. V současné době se podzemní loužení v Quabul Khail nachází před závěrečnou fází a v brzké době bude zahájena sanace tohoto ložiska. Druhý projekt v D. G. Khan je ve stadiu vývoje. V rámci tohoto projektu se předpokládá se nasazení alkalického loužení.

U čerpacího vrtu

Přednášky se konaly v renovovaných prostorách v budově ŘSP ve Stráži pod Ralskem, nově vybavených audio a videotechnikou.

Úvodní cyklus prezentací o geologických a ložiskových podmínkách pro dobývání metodou chemického loužení prezentoval RNDr. Ing. Jan Slezák, který v současné době působí v MAAE ve Vídni.

U vtláčecího vrtu

M. Tariq v technologické laboratoři

M. Tariq, J. Kuchař, L. Beneš

Y. Yang s diplomem, K. Trojáčková, J. Trojáček

Ve druhém a třetím týdnu probíhaly přednášky zaměřené na technologii podzemního vyluhování, a to jak podzemních procesů, tak povrchového zpracování roztoků. Závěr tohoto bloku doplnily specializované přednášky z hydrogeologie, které přednesla doc. Naďa Rapantová z VŠB TU Ostrava, a dále Ing. Jan Horyna z SÚJB Praha prezentoval atomový zákon a principy radiační ochrany.

V posledním týdnu přednášel Dr. Glenn Catchpole z USA, z firmy Uranerz, Energy Corp., který se zabýval zejména sanacemi po alkalickém podzemním loužení uranu. RNDr. Trojáček pak seznámil posluchače s koncepcí sanace po kyselém loužení na ložisku Stráž.

Dvakrát v každém týdnu se konaly odborné exkurze na jednotlivá pracoviště o. z. TÚU, které převážně vedli Ing. Vladimír Beneš z o. z. TÚU a RNDr. Trojáček. Při odborném výkladu, který většinou poskytli vedoucí pracovníci navštívených provozů, se posluchači seznámili s konkrétními technickými řešeními a provozními zkušenostmi.

Závěr kurzu vyústil do všeobecné diskuse, ve které posluchači poděkovali organizátorům za možnost účastnit se tohoto vzdělávacího programu a vyjádřili spokojenost jak s odbornou úrovní prezentací, tak i s organizačním zajištěním jejich pobytu v ČR. Úplný závěr kurzu, který se nesl v duchu přátelské atmosféry, spočíval v předání certifikátů WNU School of Uranium Production vedoucím střediska RNDr. J. Trojáčkem. Drobné dárky obdrželi posluchači od představitelů vedení státního podniku.

Kromě odborného programu byly pro posluchače připraveny i sobotní výlety zaměřené na poznání kultury a historie hostitelské země

Ke zdárnému průběhu kurzu přispěla po organizační stránce i paní Bc. Lenka Rychtaříková, která v době konání kurzu zajišťuje chod sekretariátu Školy.

Závěrem je třeba se zmínit i o vstřícném přístupu střediska sociálních služeb o. z. TÚU a firem KOVBER s.r.o a PANDA SPORT, které pro Školu zajišťovali stravovací a ubytovací služby. Rovněž tři sobotní výlety na Sychrov a do Českého ráje, na mělnické vinobraní a na Českolipsko, poskytly účastníkům kurzu příležitost seznámit se s naší kulturou a historií.

RNDr. Trojáček, Hejnic

Výroční symposium World Nuclear Association

Steve Kidd, Robert Price, Marian Böhm, Jan Trojáček

Ve dnech 6. až 8. září 2006 se v Londýně uskutečnilo jednání 31. Výročního symposia Světové jaderné asociace pod heslem „Budování jaderné budoucnosti: výzvy a příležitosti“.

Jednání symposia se zúčastnili i pracovníci ŘSP DIAMO Ing. Marian Böhm, náměstek ředitele s. p. pro výrobu, Ing. Richard Vacula, vedoucí odboru technologie a odbytu uranu a RNDr. Jan Trojáček, vedoucí mezinárodního školícího střediska. Každoroční setkání odborníků z oblasti jaderné energetiky se vyznačuje velmi neformální a pracovní atmosférou, což dává účastníkům příležitost nejen vyslechnout oficiální prezentace, ale především v pracovních skupinách a při kuloárových debatách prodiskutovat různé aspekty jaderné problematiky. Program symposia je pojat velmi široce od zdrojů jaderného paliva – těžba, úprava a obohacování uranu, výroba palivových článků, vlastní jaderná energetika až po sanace, nakládání s vyhořelým palivem, atd. Nejsou opomenuty ani otázky radiační ochrany, ochrany životního prostředí, principy trvale udržitelného rozvoje a management lidských zdrojů. Zájemci o podrobnější informace mohou nalézt program symposia na stránkách www.wna-symposium.org/

Pracovníci s. p. DIAMO měli na symposiu dva hlavní úkoly. V oblasti obchodu s uranovým koncentrátem Ing. Böhm a Ing. Vacula zjišťovali možnosti dodávek naší produkce do obohacovacích závodů, RNDr. Trojáček pak ve své prezentaci představil účastníkům symposia nový projekt Mezinárodního školícího střediska, které je od letošního září provozováno s. p. DIAMO ve Stráži pod Ralskem pod hlavičkou World Nuclear University – School of Uranium Production. Projekt vzdělávání odborníků v oblasti produkce uranu se setkal s významným ohlasem a věříme, že se tato skutečnost odrazí i v počtu přihlášek do nabízených kurzů.

Vedle jednání symposia se Ing. Böhm a RNDr. Trojáček zúčastnili prvního zasedání řídícího výboru „Školy uranové produkce“, na kterém byl zvolen jeho předseda, schválen statut školy a projednána činnost školy na nejbližší období.

Členové řídícího výboru WNU School of Uranium Production jsou: Steve Kidd, WNA, předseda; Robert Vance, OECD/NEA; Ing. Marian Böhm, DIAMO s. p.; RNDr. Jan Trojáček, DIAMO s. p., ředitel školy a tajemník řídícího výboru

RNDr. Jan Trojáček

Návštěva z Čepeckého závodu

Ve dnech 26. 8. – 3. 9. 2006 se ve s. p. DIAMO uskutečnila další pracovní návštěva vedoucích pracovníků Čepeckého mechanického závodu v Glazově (ČMZ) a Všeruského vědecko výzkumného ústavu anorganických látek Moskva (VNIINM). Členy delegace byli prof. J. A. Metelkin, vedoucí úseku laboratoří VNIINM, N. V. Rodčenkov, vedoucí provozu konverze uranových koncentrátů a S. L. Draničnikov, zástupce výrobního ředitele ČMZ. Z naléhavých pracovních důvodů omluvil svoji neúčast generální ředitel ČMZ V. B. Filippov.

Delegace byla přijata ředitelem státního podniku DIAMO Ing. Bc. Ježem a dalšími členy vedení státního podniku. V diskuzi byly zmíněny zejména otázky stavu výroby uranového koncentrátu, přípravy letošní dodávky koncentrátu do ČMZ a aktuálního stavu konverze uranových koncentrátů v ČMZ.

Následně delegace navštívila o. z. TÚU Stráž p. R. a o. z. GEAM Dolní Rožínka. Hlavní zájem prohlídky provozů a odborné diskuze byl zaměřen na konečnou fázi technologického procesu, kde vzniká uranový koncentrát jako hotový, odbytový produkt. Tento zájem byl motivován zejména podmínkami blížící se dodávky uranového koncentrátu do RF, množstvím a kvalitou jednotlivých partií koncentrátu, které budou součástí této dodávky.

Na základě průběžných výsledků a závěrečné diskuze pracovní návštěvy delegace byl připraven protokol, který za s. p. DIAMO podepsal náměstek ředitele s. p. pro výrobu Ing. Marian Böhm. V jeho textu je m. j. konstatováno, že kvalita dodávaného uranového koncentrátu vyhovuje požadavkům konverzního závodu a ČMZ je připraven přijmout chystanou dodávku koncentrátu ke konverzi.

Na snímku zleva jsou Ing. J. Badár, Ing. R. Vacula, Prof. J. A. Metelkin, S. L. Draničnikov a N. A. Rodčenkov.

Ing. Richard Vacula

Sanační vrty ve Stráži, II. etapa

Vrtný úsek na letošní rok dostal za úkol zlikvidovat cca 70 vrtů na lokalitě Křižany, o tom jsme psali v letošním březnovém čísle, a odvrtat 8 ks sanačních, čerpacích širokoprofilových vrtů v oblasti DCHT. Vedení úseku se rozhodlo vrhnout všechny kapacity v I. pololetí na likvidaci vrtů a následně všechny kapacity na odvrtání nových vrtů. To se vcelku podařilo a v současné době provádí úsek pouze vrtání sanačních vrtů a běžný servis (výměna čerpadel, čištění vrtů apd.). Odvrtání sanačních vrtů v plánovaném počtu 59 ks je rozloženo do horizontu 5 let. V letošním roce bude realizováno 8 vrtů a v dalších letech 12 až 13 vrtů ročně. Kromě této činnosti budou nadále pokračovat likvidační a ostatní práce do naplnění kapacity vrtného úseku.

Ve čtvrtek 24. srpna vyjíždím s vedoucím vrtného úseku, Ing. Jiřím Kuchařem, na obhlídku vrtů. Sanační vrty jsou v prostoru vyluhovacích polí. První zastávka je na VP 9D, na vrtu 7037, kde se připravuje nová točka pro vrtnou soupravu. Dílňáci dovařili k úvodní koloně o průměru 920 mm, která je zapažena do hloubky 11,5 m, přívodní trubku, kterou se bude do vrtu přivádět výplachová kapalina. Během naší návštěvy přijela tatra a řidič se ptal, odkud a jaký má dovézt beton. Ing. Kuchař mi vysvětlil, že v oblasti Stráže jsou betonárky dvě, tatra má dovézt betonovou směs co nejsušší. Předákem je Jiří Kašpar, který má za pomocníky Miloslava Machačku a Miroslava Kucharoviče. Se soupravou se bentonitu. Nakonec se ukázalo jako jediné řešení vrtání na zapadlou hladinu s dovozem vody pomocí cisteren CAS. Prakticky nepřetržitě celých 24 hodin, po dobu 7 dní, dovážely na vrt jedna až tři cisterny vodu. Voda při vrtání chladí vrtný nástroj, oplachuje čelbu vrtu od navrtané horniny a pomocí vzduchu dodávaného kompresorem vynáší navrtaný materiál na povrch. Nakonec se celkem úspěšně, pouze s jedním menším závalem, povedlo osmý den dovrtat do hloubky 134,5 m, kdy mohl být vrt propažen ochrannou kolonou o průměru 530 mm. Ztráta tak byla definitivně zlikvidována,“ říká Ing. Kuchař.

Úvodní pažnice před betonáží

Wirth 1, cementační klid

Technické kolony

Zámečníci navařují centrátor

Účelem vrtání sanačních širokoprofilových vrtů je, v souladu s Usnesením vlády ČR ze dne 12. 7. 2000 č. 687 k „Návrhu definitivního řešení sanace chemické těžby uranu“, snížení kontaminace na úroveň, která neohrozí zdroje pitných vod. Při činnosti SLKR, která vytváří požadovanou podbilanci a tím pokles hladin, by původní čerpání roztoků pomocí airliftů bylo nemožné. Proto se roku 1997 přistoupilo k vrtání širokoprofilových sanačních vrtů osazených ponornými čerpadly.

stěhují dvě velké ocelové vany o obsahu kolem 15 kubíků. Klasické kalojemy, které se zahlubovaly a vystlávaly igelitovou fólií, nahradily kvůli ochraně životního prostředí právě tyto velké železné vany.

Další naše zastávka je na VP 8E, na vrtu 7036, kde stojí souprava Wirth 1.

„Zde souprava narazila ve hloubce 87 metrů na ztrátu výplachového média, která se postupně zvětšila až na 100 %. Byly činěny pokusy o ucpání ztráty pilinami, různými typy výplachů včetně těsnícího

Na soupravu jsme přijeli už po cementaci. Až cement ztvrdne, ověří se jeho hlava ve vrtu a cementace technické kolony bude pokračovat. V osádce Wirth 1 je dnes předákem Jiří Berger, dalšími členy jsou Marián Mittnik a Josef Markvart. Chlapi v průběhu cementačního klidu opravují zátěžky.

Naše poslední zastávka byla na soupravě Wirth 2, která stojí na VP 14 na sondě 7032.

Na Wirthu 1 se vrtá přírubovými tyčemi, které na vrtech zůstaly po vyřazených těžkých soupravách Salzgitter, tyto tyče jsou masivnější. Na soupravě Wirth 2 se používají vrtné sloupy šroubovací, manipulace s nimi je rychlejší. Při těžení nářadí závit roztáčí vrtná hlava Wirtha, ale někdy je nutno, jako při naší návštěvě, zakouslý závit pobouchat kladivem.

Na soupravě je předák Václav Rádl a pomocníci Julius Finta, Jan Mareček a Vladimír Jágr.

Vrtná hlava soupravy Wirth 2 vyklápí závitový vrtný sloup až na výběh, kde se pod konec sloupu podkládá malý vozíček, takže dřívější namáhání zad při manipulaci se sloupy je eliminováno. U vrtu navářejí Jiří Augusta a Ladislav Jágr na vrtný sloup centrátor.

Chtěl bych v tomto článku ukázat vrtné nářadí. Až na dno vrtu se vrtá valivým dlátem průměru 490 mm, to bylo základem při vrtných pracích i v minulých dobách, pro vrtání větších průměrů se používá tzv. stromeček, kde na železné desky jsou navařovány jednotlivé „šárošky“. Při zahlubování v měkkých píscích se používá šapa nebo šnek o průměru 1020 nebo 780 mm. Při vrtání se odebírají z „chobotu“ sítové vzorky z vody nebo výplachu, který vynáší vrtnou drť od počvy vrtu.

Ve středu 30. srpna dopoledne upřesňuji znění textu a ptám se, jak práce dále probíhají. Na připravované točce VP 9D je na vrtu 7037 zacementována přívodní pažnice, byly dovezeny bazény, příprava na vrtné práce je hotova s předstihem. Na vrtu 7036 na VP 9E byla technická kolona zacementována až na povrch, nyní souprava Wirth 1 vrtá v rozpadových pískovcích průměrem 490 mm, je navrtáno 232 m. Wirth 2 dovrtal průměrem 490 mm do konečné hloubky 251 m, nářadí je vytěženo a vrt 7032 na VP 14 se bude karotovat.

Článek byl přesunut do nynějšího čísla, proto se ptám: Jaké nejdůležitější práce dělaly vrty v září?

„V průběhu září pokračovaly vrtné práce na širokých sanačních vrtech. Byl předán vrt VP14–7032, vrt VP 8E-7046 byl zapažen do hl. 248 m, vrt VP 9D-7047 byl odvrtán do hloubky 238,5 m a také zapažen a vrt VP10C-7048 byl odvrtán do hloubky 33 m. Dále byly ukončeny likvidační práce na lokalitě Křížany docementováním velkoprůměrových vrtů BRMV–2, BRVV–1 a BRVV–2. V současné době na Křížanech probíhají úklidové práce,“ uvedl Eduard Hečko.

Otto Hejnic

Těžení vrtných sloupů, někdy musí pomoci palice

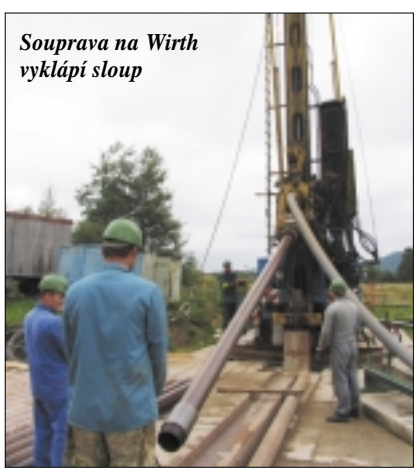
Souprava na Wirth vyklápí sloup

Stromeček

Závrtný šnek

Ing. Tomáš Rychtařík a Ing. Jan Hajíček zahajují

Ing. Rychtařík, Z. Mlateček, Ing. Besta, Ing. Sadílek a Ing. Böhm, kterým Ing. Bc. Jež a Ing. Blažko předávají symbolické ocenění

Hornický den ve Stráži pod Ralskem

Letošní hornický den se konal v pátek 22. září ve znamení 40. výročí založení účelové organizace UD Hamr. Den horníků zahájil Ing. Tomáš Rychtařík, ředitel o. z. TÚU. Na úvod přivítal významné hosty, Cyrila Zapletala, poslance parlamentu ČR, Ing. Miroslava Grégra, Ing.. Zbyška Sochora, Ing. Andreje Blažka, členy dozorčí rady a pamětníky. V krátké úvodní řeči zhodnotil 40 uplynulých let a zdůraznil dalších 40 let, které máme před sebou.

Ing. Bc. Jiří Jež, ředitel s. p. DIAMO, poděkoval zaměstnancům podniku za plnění stanovených úkolů a cílů. Zdůraznil, že výsledky práce jej zavazují k získávání dostatečného množství finančních prostředků, aby sanace v oblasti Stráže pod Ralskem mohly plynule pokračovat. Popřál zaměstnancům mnoho úspěchů s přáním, abychom se po roce opět úspěšně sešli.

Pan Cyril Zapletal pozdravil účastníky jako své bývalé spolupracovníky a konstatoval, že vzhledem k tomu, že zná dobře úkoly s. p. DIAMO, bude se snažit výsledky jeho práce prezentovat a pomáhat při shánění podpory pro jejich realizaci.

Ing. Zbyšek Sochor, ředitel odboru hornictví MPO ČR zhodnotil kladně spolupráci se s. p. DIAMO, vyzdvihl splnění všech plánovaných úkolů a za to poděkoval vedení státního podniku a všem zaměstnancům.

Ing. Andrej Blažko omluvil předsedu ČBÚ, profesora Makaria, a jeho jménem poděkoval s. p. DIAMO za práci v hornické profesi i v sanačních postupech.

Po úvodních projevech Ing. Blažko, Ing. Sochor, Ing. Bc. Jež a poslanec Zapletal předali symbolické ocenění kolegia ČBÚ Ing. Milanu Böhmoví, prvnímu řediteli koncernové účelové organizace UD Hamr, Ing. Pavlu Sadílkovi, technikovi z Hamru a ředitelství, Ing. Zdeňkovi Bestovi, vedoucímu chemické těžby, Zdeňkovi Mlatečkovi, předákovi komínářů na Hamru a Ing. Tomáši Rychtaříkovi.

Medaile Agricoly, za zásluhy o rozvoj hornictví v ČR, budou předány těmto vyznamenaným na slavnostním zasedání ČBÚ v Praze dne 5. prosince 2006

Na závěr oficiální části Ing. Bc. Jiří Jež, Mgr. Hana Šindelářová, Ing. Tomáš Rychtařík a Ing. Jan Hajíček přípitkem zahájili oslavy Hornického dne.

Následoval kulturní program. Předtančovaly děti ze ZŠ v České Lípě, pod vedením paní Vítové. V proběhu odpoledne vystoupili známí baviči Josef Alois Náhlovský a Josef Mladý. K tanci a poslechu hrál na hlavním sále Bigband pana Jánského z Liberce, ve vinárně probíhala diskotéka.

Posl. Zapletal, Ing. Blažko, Ing. Bc. Jež, Ing. Grégr, RNDr. Trojáčková a Ing. Sochor

Předtančení

Zaměstnanci TÚU

PAMĚTNÍCI NA O. Z. TÚU VE STRÁŽI P. R.

Letošní hornický den se konal ve 40. roce od založení UD Hamr. Vedení odštěpného závodu Těžba a úprava uranu proto pozvalo na v pátek 22. září dopoledne bývalé pracovníky, kteří stáli u zrodu této organizace a na jejím rozvoji se významně podíleli. V 10 hodin jsme v prezentační místnosti o. z. TÚU přivítali bývalé kolegy. Pozvání přijali pánové:

Ing. Milan Böhm, Stanislav Beránek, Ing. Otakar Pazdírek, Ing. Lubor Bártek, Miroslav Křepel, Alois Šnejdar, Ing. Jan Lampel, Dr. Jan Novák, Ing. Tomáš Slováček, Ing. Josef Berka, Ing. Václav Sedláček, Ing. Pavel Sadílek, Ing. Zdeněk Besta, Henryk Miller, Bohuslav Rychtařík, Ing. Eduard Keberle, Ing. Karel Hrb, Josef Procházka, Ing. Anton Bartusek, Ing. Miroslav Biedermann.

Vzácné hosty přivítal ředitel o. z. TÚU, Ing. Tomáš Rychtařík, který shrnul uplynulých 40. let. Rozdělil je do čtyřech cyklů, na dobu ověřování ložiska a začátků, na rozběh hornické a chemické těžby a budování infrastruktury, údobí plné těžby, kdy se těžilo až 700 tun uranu na vyluhovacích polích chemické těžby a až 800 tun na hlubinných dolech. V roce 1984 bylo vytěženo v oblasti Stráže vytěženo maximum, 1606 tun uranu, pracovalo zde cca 7000 lidí. Poslední je období sanace, které právě probíhá. S koncem zahlazování následků hornické činnosti se počítá v roce 2040.

Ve stávající době pracuje na o. z. TÚU 1230 zaměstnanců, při sanačních procesech se loni získalo 40 tun uranu.

Prvním cílem exkurze byl již založený Důl Hamr I, jáma Trojka, dále si hosté prohlédli chemickou stanici na VP 7, následovala návštěva pro pamětníky nových technologií, SLKR I a SLKR II. Po obědě se naši bývalí kolegové zúčastnili hornického dne ve strážském domě kultury U Jezera.

Ing. Milan Böhm, Ing. Pavel Sadílek, Ing. Zdeněk Besta a Pavel Mlateček spolu s Ing. Tomášem Rychtaříkem, přijali na zahájení oslav hornického dne zatím symbolické ocenění své práce. Medaile Agricoly je čekají, jak píšeme jinde, v Praze.

P. S: Za pamětníky přicházeli hlavně jejich nejbližší kolegové, kteří s nimi pracovali, za Ing. Bártkem a Ing. Pazdírkem geologové, za Ing. Berkou a Ing. Sadílkem šachťáci, za Ing. Bestou a Ing. Hrbem lidi z chemické těžby. Já jsem s Ing. Bartuskem vzpomínal na PTPV a na začátky vrtů. Někteří vyhledali své bývalé šéfy a přátele už dopoledne na TÚU, další se přišli s nimi pozdravit na oslavy hornického dne. Kolem stolu pamětníků bylo stále rušno, na prvního ředitele, Ing. Milana Böhma, se dokonce stálo ve frontě. Ing. Böhm má stále výbornou paměť, vzpomenul si na mého tchána, který s ním pracoval začátkem 60. let v Příbrami. Myslím, že to byli právě uranoví veteráni, kteří svoji přítomností dali oslavám správnou chuť.

Ložisko Hamr Stráž je nejmladší uranový revír, ale těm, kteří sem přišli, jejich dosavadní hornické znalosti a zkušenosti nemohly stačit, protože se ocitli v jiném horninovém prostředí. Zaváděly se na nové dobývací metody při hlubinné těžbě. Úplně nová byla chemická těžba, začínalo se od nuly. Nemuselo se jen makat, ale taky usilovně přemýšlet, málo co se povedlo napoprvé. Za pamětníky zůstalo moře práce, ale taky mi připomínají dobu, kdy mi bylo něco přes dvacet.

Otto Hejnic

Skupinové foto

V zasedací místnosti o. z. TÚU

U odparky

10. setkání hornických měst v Příbrami

Oficiální zahájení se konalo v 10 hodin, v sobotu 16. září 2006, na Dole Anna na Březových Horách. Moderoval ho starosta Spolku Prokop Ing. Chrudoš Fiala, Cech příbramských horníků a hutníků zastupoval Ing. Miroslav Šťastný, Hornické muzeum Dr. Josef Velfl, Město Příbram jeho starosta Ing. Ivan Fuksa, poslankyně JUDr. Eva Dundáčková a senátor Ing. Jaromír Volný. Z Ostravy přijeli její primátor Ing. Aleš Zedník a Ing. Miroslav Fojtík, ředitel tamního Hornického muzea, který také zastupoval památkovou komoru.

Hlavním aktem úvodu bylo předání putovního praporu hornických měst z Ostravy, která minulé setkání pořádala, Příbrami. Z rukou primátora Ing. Zedníka prapor přijal starosta Ing. Fuksa.

Dále byly vyhlášeny ceny Český Permon 2006. Hornický folklor – Společnost přátel Rudolfova. Technická památka – Krajské muzeum Sokolov – expozice Krásno nad Teplou. Počin roku – Hornicko-historický spolek Stříbro – Vybudování hornického skanzenu a zpřístupnění štoly Prokop ve Stříbře. Celoživotní dílo – Ing. Chrudoš Fiala – starosta Spolku Prokop Příbram. Mimořádná cena – Cech příbramských horníků a hutníku – za založení tradice Setkání hornických měst. Ocenění památkové komory – Město Příbram – za organizaci 10. setkání hornických měst.

Pak starosta Příbrami Ing. Fuksa pověsil na prapory hornických měst a spolků pamětní stuhy 10. setkání hornických měst a průvod zamířil na Důl Marie. Zde bývalý (historický) starosta Březových Hor pan Šembera vzpomenul na březohorskou katastrofu, kdy při požáru na Dole Marie v roce 1892 zahynulo 319 havířů, K společnému věnci přiložili zástupci hornických měst a spolků své stuhy.

Následovaly oslavy 120. výročí březohorského hasičského sboru, hasiči šli v průvodu společně s horníky, a po něm byl u Dolu Marie kulturní program.

Druhý průvod šel od 16 hodin z Anny na Ševčínský důl, kde je centrum příbramského Hornického muzea. Zde byl slavnostně zprovozněn hornický vláček, při té příležitosti senátor Volný vyzdvihl dlouholetou činnost ředitele muzea Dr. Velfla.

Večerní průvod šel v 19 hodin od Dolu Marie, přes sídliště na náměstí T. G. M., kde se na závěr 10. setkání hornických měst konal ohňostroj.

Setkání se zúčastnili: starostka Freibergu Ute Remech a Malokarpatský banický spolok Pezinok, Harrachov, Chomutov s kapelou, Spolek severočeských havířů, Karviná, Krásno, Kutná Hora, Most, Orlová, Ostrava a Nadace Landek, Sedlčany, Dobříš, Český Krumlov, Národní technické muzeum Praha, Hornicko-historický spolek Planá u Mariánských Lázní, Radnice, Rudolfov a Spolek přátel Rudolfova, Sokolov a Krajské muzeum Sokolov, Stráž pod Ralskem, Hornicko-historický spolek Stříbro, Mostecká uhelná, a. s., Zaměstnanecký svaz, Spolek krušnohorské oblasti, Hornický spolek Barbora, Památková komora Praha, OKD, a. s., – Ing. Miroslav Fojtík, obce Bohutín, Podlesí, Trhové Dušníky, Kovohutě Příbram a s. p. DIAMO, o. z. SUL Příbram – Ing. Václav Plojhar. Z Německa pak Verein Mansfelder Bergarbeiter e. V (Sachsen-Anhalt), Bergmannsverein Glückauf Sondershausen e. V. (Thüringen), Traditionsverein Bergschule Eisleben e. V. (Sachsen-Anhalt), Verein Bitterfelder Bergleute e. V. (Sachsen-Anhalt), Bergmannsverein Zielitz e. V. (Sachsen Anhalt), Bergmannsverein Geyer (Sachsen), delegace horníků z Freibergu v historických uniformách a Ulrich Haag. Proslovy byly překládány do němčiny. Kulturní programy probíhaly v pátek a sobotu také na náměstí T. G. M.

Otto Hejnic

Ing. Fiala zahajuje

Starosta Ing. Fuksa mává praporem hornických měst

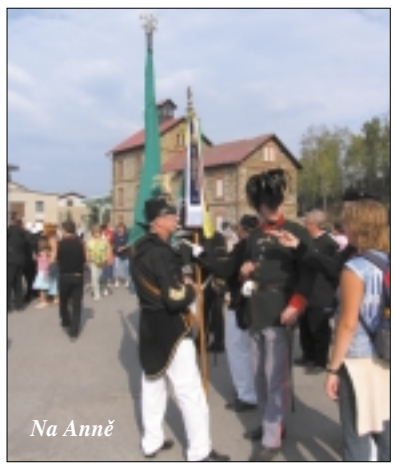
Na Anně

Starosta Šembera na Marii

Nejmenší havíř s dědečkem Jiřím Šichem

Pokládání věnců

Fronta na vláček

Ohňostroj

Uranium Group Meeting v Kazachstánu

Zasedání Uranové skupiny 39. zasedání společné Uranové skupiny organizací OECD/NEA a IAEA se letos konalo na pozvání a pod záštitou společnosti JSC NAC Kazatomprom v Kazachstánu ve městě Almaty v konferenčním sále hotelu Hyatt Regency Palace ve dnech 28. až 29. 8. 2006. Účast na zasedání přijalo 28 oficiálních delegátů z 18 členských zemí. Uranové skupině se v nové funkci tajemníka za OECD/NEA představil pan Robert Vance z Kanady a funkci tajemníka za IAEA pan Jan Slezák z České republiky. Po úvodních a oficiálních bodech pracovního programu následovaly s ohledem na proběhlé personální změny volby do řídícího výboru Uranové skupiny. Odchodem do důchodu ukončil ve výboru činnost pan Viktor Jazykov z Kazachstánu a nástupem do funkce tajemníka OECD/NEA pan Robert Vance, stávající předseda Uranové skupiny. Na uvolněná místa byli zvoleni pánové Alberto Castillo z Argentiny a Scott Sitzer z USA. Do funkce předsedy Uranové skupiny byl navržen a zvolen stávající člen výboru pan Georges Capus z Francie. Pětičlenný výbor dále tváří Alexander Boitsov (Rusko) a Ian Lambert (Austrálie). Stěžejními body jednání byla revize osnovy a příprava nového dotazníku pro vydání publikace Uranium 2007: Resources, Production and Demand. Dotazník byl revidován a připraven pro práci na nové publikaci jak v elektronické verzi tak v systému Red Book Online, přístupném pro zpracovatele na web stránkách OECD/NEA (http://www.nea.fr/). Informaci o aktuálním stavu na uranovém trhu, připravenou společností AREVA, přednesl pan Capus s relevantní otázkou na závěr: Jak dlouho potrvá ještě růst cen uranu? Stav přípravy Mezinárodního školícího střediska produkce uranu ve Stráži pod Ralskem s informací o zahájení jeho činnosti 11. 9. letošního roku podal zakladatel tohoto projektu Mgr. Ing. Jan Slezák. Presentace vyvolala zájem a řadu technických a souvisejících organizačních otázek zúčastněných delegátů. Robert Vance informoval o úspěšném ukončení prací na projektu „The Red Book Retrospective“. Výstupem tohoto projektu je publikace pod názvem Forty Years of uranium Resources, Production and Demand in Perspective, kterou vydalo a uvedlo na trh OECD Publishing (ISBN 92-64-02806-4) v září letošního roku. V rámci pravidelných bodů jednání byly jednotlivými delegáty podány zprávy o aktuálním stavu v uranovém a jaderném průmyslu příslušné členské země. Za Českou republiku byla podána informace o stavu jaderné energetiky, vývoji těžby uranu v posledních 5 letech a o plánu dotěžení ložiska Rožná do roku 2008 včetně informace o stavu a financování souvisejících sanačních a rekultivačních prací. Přednesena byla zpráva UNECE o stavu harmonizace klasifikace zdrojů nerostných surovin a jejich definic (Capus), zpráva IAEA o aktivitách v oblasti geologie, průzkumu a těžby (Slezák) a upozornění na významné záležitosti Výboru pro technické a hospodářské studie rozvoje jaderné energie a palivového cyklu včetně prvních zkušeností z využívání systému „Red Book Online“ při přípravě poslední publikace v roce 2005 (Vance). Uranové skupině byl také předložen návrh na uspořádání semináře k problematice klasifikace uranových ložisek a hodnocení zásob a příp. dalších seminářů podle zájmu s nabídkou využití kapacitních možností Mezinárodního školícího střediska produkce uranu WNU ve Stráži pod Ralskem (Slezák). Návrh předpokládá uspořádat seminář v termínu konání některého z příštích zasedání Uranové skupiny, alternativně v jiném vhodném termínu. Pro rok 2007 bylo naplánováno 40. zasedání na červen do Paříže a 41. na říjen do Vídně s tím, že po upřesnění návrhu semináře je možné uspořádat jej spolu se zasedáním Uranové skupiny ve Stráži pod Ralskem.

Úpravna

Ražba metra v Almaty

Kazašská svatba

Technický mítink IAEA. Ve dnech 30. až 31. 8. 2006 následoval na stejném místě Technický mítink IAEA k chemické těžbě uranových ložisek. Na mítink přijelo celkem 36 delegátů z celého světa z toho 13 delegátů bylo z hostitelské země. Technický mítinku mimo úvodní sekci a závěrečnou panelovou diskuzi byl rozdělen na Všeobecné informace, Národní zprávy a případové studie chemické těžby a Zásoby a ISL v Kazachstánu. V hlavních sekcích odeznělo 14 přednášek, převážně zaměřených na geologicko-hornické a chemicko-technologické podmínky těžby uranu loužením in-situ a praktické zkušenosti s touto technologií v různých typech světových ložisek. Panelová diskuze pak mimo jiné odrážela také problematiku dopadů chemické těžby na životní prostředí a náměty na příští zaměření technických mítinků k této problematice. Přednášky z mítinku budou vydány IAEA jako tradiční dokument řady TECDOC.

Odborná exkurze v lokalitě Taukent. Poslední pracovní den tj. 1. 9. 2006 se uskutečnila odborná exkurze do Taukentského těžebně-úpravárenského kombinátu, jednoho ze sedmi výrobních center společnosti JSC NAC Kazatomprom (http://www.kazatomprom.kz/). Taukentský těžebně-úpravárenský kombinát se nachází v jižní části Kazachstánu cca 200 km severoseverozápadně od města Šimkent v ložiskové oblasti Kyzylorda. V historii byla tato oblast známa díky „Velké hedvábné stezce“, která tudy procházela přes město Turkestan, dříve Jassy, spojující Evropu se starověkou Čínou. Novodobá historie oblasti je již kromě tradičního pastevectví spojena převážně s těžbou uranu. Taukentský kombinát zahájil provoz v roce 1982 a zpracovává surovinu z centrální

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 8

Ve štole na Drahoníně

Prohlídka sorpční linky

Na odparce

Návštěva indických odborníků na o. z. GEAM Dolní Rožínka

Ve dnech 18. 9.–23. 9. navštívili o. z. GEAM Dolní Rožínka specialisté na výrobu uranového koncentrátu z Indie. Tato návštěva byla reakcí na vystoupení našich zaměstnanců na technickém meetingu „Aerial and Ground Geophysical Technigues for Uranium Exploration and Advanced Mining and Milling Methods and Equipment“, který se konal pod hlavičkou IAEA (International Atomic Energy Agency) v Singbhumu v Indii. Na tomto kongresu byly prezentovány 2 naše přednášky – „Alkalické loužení a dlouhodobá zkušenost s touto metodou zpracování uranové rudy na DIAMO s. p., o. z. GEAM Dolní Rožínka“ a „Loužení in situ v oblasti Stráž p. R.“.

Obě přednášky vzbudily obrovský zájem. Indie totiž zažívá obrovský boom v oblasti těžby a zpracování uranu. V současné době má v provozu tři hlubinné doly a jeden povrchový. Uran z těchto dolů je zpracováván metodou kyselého loužení. Navíc v horizontu 3 let by měl být otevřen další povrchový důl. Pro zpracování uranové rudy z tohoto dolu by měla být v nejbližší době vystavěna nová úpravna, jejíž základem bude alkalické loužení. Využití této metody, velmi šetrné k okolnímu prostředí a navíc velmi selektivní, což umožňuje produkci uranového koncentrátu o vysoké čistotě, není ve světě velmi časté. Hlavním důvodem je zejména její nízká výtěžnost a vysoká ekonomická náročnost. Proto se používá výhradně pro loužení uranové rudy s vysokým podílem karbonátů, které by při použití metody kyselého loužení způsobovaly obrovské provozní problémy. Jelikož po uzavření chemické úpravny v Rumunsku je poslední úpravnou tohoto druhu v oblasti Euroasie, Afriky a Austrálie Chemická úpravna o. z. GEAM Dolní Rožínka, rozhodli se specialisté z Indie navštívit náš závod a zjistit podmínky možné komerční spolupráce.

Navštívili nás pánové: Dr. A. K. Suri ředitel výzkumného centra pro atomovou energii při federální vládě Indie, S. K. Ghosh – vedoucí oddělení chemického inženýrství, výzkumné centrum pro atomovou energii při federální vládě Indie, S. K. Srivastava – ředitel chemické úpravny společnosti UCIL a S. R. Pranesh – náměstek ředitele chemické úpravny společnosti UCIL. Na snímku ze štoly zleva jsou pánové Ghosh, Pranesh, Srivastava, ing. Jež, který je doprovázel a Suri.

Během svého pobytu měli Indové možnost sfárat do dolu Rožná I, který je nejhlubším funkčním uranovým dolem, prohlédnout si zařízení a technologii zpracování uranové rudy na závodě Chemická úpravna, čištění vod metodou odpařování i moderní technologií elektrodialýzy a velký zájem vzbudila i návštěva zrekultivovaného odvalu dolu Olší s čistírnou důlních vod. Velmi detailní diskuzi, kromě metody alkalického loužení, vyvolala i odpařovací stanice produkující bezvodý síran sodný, které je unikátní v rámci Evropy, a o informace o tomto procesu a výrobě odborníci z Indie také projevili velký zájem.

Tato návštěva nebyla však pouze jednostrannou informací o zkušenostech s uranovým hornictvím a zpracováním rudy v České republice. Indové se s námi podělili o zkušenosti s těžbou uranové rudy moderními způsoby – přístup skrze úpatnici, využití vrtacích souprav JUMBO, velmi zajímavé byly jejich zkušenosti s mletím uranové rudy na jejich kyselé úpravně. I informace o způsobu zakládání odkališť, který je sice na jiné bázi, než je použito na o. z. GEAM, byly velmi poučné.

Při závěrečném hodnocení Indové poděkovali managementu odštěpného závodu za vstřícnost a obětavost, se kterou byla jejich návštěva zajištěna. Společně jsme se shodli na tom, že setkání odborníků jsou vždy velmi užitečná a navíc, že tato návštěva by neměla být koncem ale naopak začátkem další dlouhodobější komerční spolupráce mezi DIAMO, s. p. a společností UCIL, která je výhradním producentem a zpracovavatelem uranové rudy v Indii.

Ing. František Toman, o. z. GEAM
Ing. Pavel Vostarek,
člen Uranové skupiny NEA/IAEA

Maximální efektivita při demoličních pracích na o. z. ODRA

Odštěpný závod ODRA ve snaze maximálně snížit náklady na vlastní demoliční práce vybudoval v areálu lokality Barbora na místě nepoužívané nádrže provozní vody zařízení pro využití odpadů.

Ukládání demoliční drtě

Ukládání demoliční drtě

Toto zařízení bylo schváleno Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a je provozováno v rámci stavby „Sanace vodní nádrže.“ Do zařízení s celoročním provozem o celkové kapacitě cca 45 000 m3 lze uložit v souladu s provozním řádem pouze odpady přesně stanovené, např. směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků nebo homogenizované frakce demoličních odpadů. Takto determinovaný sortiment vyžaduje odpovídající činnost pracovního týmu při selekci materiálu v rámci demoličních prací.

Předpokládá se využití kapacity zařízení pro uložení demoličního materiálu z lokality Barbora, aby byly minimalizovány náklady na přesun a likvidaci. O množství a kvalitě ukládaného odpadu je vedena průběžná evidence formou provozního deníku.

Celé zařízení je pravidelně monitorováno z hlediska možného negativního ovlivňování kvality podzemních vod. Z prvních analýz vyplývá téměř nulový vliv na složení podzemních vod (porovnání s pozaďovými hodnotami, které byly stanoveny základním vzorkováním v rámci budování monitorovacího systému).

Dr. Ing. Petr Jelínek, o. z. ODRA

Stabilní isotopy stroncia v endogenních vodách

Pro uranové ložisko Vítkov II, nalézající se cca 5 km východně od Tachova, byl pro spodní horizonty v úseku mezi 9. – 21. patrem typický výskyt intensivně proplyněných, chloridových vod s vysokým obsahem kationtů sodíku, hořčíku, vápníku a stroncia.

Solankové vody se stronciem měly vysokou celkovou mineralisaci, pohybující se v rozmezí od 11 000 – do 27 000 mg/l.

Předmětem hledání genese vod a původu stroncia v nich, se stalo v rozmezí let 1979 – 1980 i stroncium. Isotopickou analýzou – (u jediného zkoumaného vzorku odparku vody) – z vrtu diamec číslo D–98 bylo zjištěno, že poměr $^{87/86}Sr$ odpovídá „horninovému“ $^{87/86}Sr$.

Při hledání původu solanek a zdroje stroncia v nich, byla vzata v potaz i možnost zdroje stroncia z mořské vody. Srovnáním se grafem variace změn poměru $^{87/86}Sr$ v mořské vodě v průběhu fanerozoika, které uvádí G.Faure 1972, bylo konstatováno, že tyto hodnoty jsou zcela odlišné od hodnoty isotopického poměru $^{87/86}Sr$ stanoveného z odparku vody z dolu Vítkov II. Nejenom isotopická rozdílnost (ve srovnání s mořskou vodou), ale i množství – vzorek z Vítkova II vykazoval – (v odparku) – hodnoty obsahu stroncia kolem 2 000 ppm, tj. množství přesahující obsahy tohoto prvku v mořské vodě. Zjištěná hodnota poměru stabilních izotopů stroncia z chloridových, silně mineralizovaných vod spodních horizontů dolu Vítkov II podporuje domněnku účasti stroncia při endogenních procesech na tomto, dnes již uzavřeném – do roku 1990 těženém – uranovém ložisku v západních Čechách.

Literatura: Faure, G. – Powel, J. L. (1972), Strontium Isotope Geology, Springer Verlag, Berlin, Heidelberg, New York, 188 pp.

Ing. Fedor Markovič

URGP 10

Mezinárodní konference „HNĚDÉ UHLÍ A ENERGETIKA 2006“, Dr. KLAUS BRENDOW Světové a středoevropské perspektivy potřeby (poptávky) uhlí do roku 2030, Ing. PAVEL SEDLÁČEK, Ph.D. - ing. STANISLAV MAČEK - ing. RNDr. JOSEF VALEŠ - dr. ing. LUBOMÍR CHYTKA - ing. JAROSLAV ĎURÍK Ověření vhodnosti stabilizovaných kalů z ČOV pro odsiřování spalin při fluidním spalování hnědého uhlí, Prof. ing. VLADIMÍR SLIVKA, CSc. Prezentace CVVP - Centrum výzkumu integrovaného systému využití vedlejších produktů z těžby, úpravy a zpracování energetických surovin, OSOBNÍ ZPRÁVY, ZSDNP INFORMUJE, ODBORNÉ ČLÁNKY Ing. JAROSLAV NĚMEC, DrSc. - ing. KAMIL PODZEMSKÝ Vytěsňování metanu oxidem uhličitým z uhelných slojí, Z ORGANIZACÍ SVAZU SD, a.s. Představujeme nového předsedu představenstva a generálního ředitele SD, a.s., ZDENĚK DVOŘÁK Duxit - fosilní pryskyřice severočeské hnědouhelné pánve, MND, a.s. Ing. MILAN GAVENDA Podzemní zásobníky plynu - důležitý článek v plynárenské soustavě, MUS, a.s., ODBORNÉ ČLÁNKY Prof. ing. VLADIMÍR SLIVKA, CSc. - doc. RNDr. JIŘÍ ŠVEC, CSc. - ing. MÁRIA HOLUBOVÁ, Ph.D. - ing. JIŘÍ MALIŠ, Ph.D. Radionuklidy v důlních sedimentech a sedimentech vodotečí hornoslezské uhelné pánve, Doc.ing. RICHARD ŠŇUPÁREK, CSc. - RNDr. LUBOMÍR STAŠ - ing. KAMIL SOUČEK, Ph.D. - ing. VLADISLAV ZEMAN - ing. LUBOMÍR SCHELLONG, Ph.D. Výzkum vlastností uhelných geokompozitů, Z DOMOVA, HORNICKÉ TRADICE, RECENZE, ZE ZAHRANIČÍ.

Prezentace projektu vodního díla pro KÚ Moravskoslezského kraje

Skončilo období dovolených a na svá místa v kancelářích se vrátili zaměstnanci odštěpného závodu Sanační práce stejně jako pracovníci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. V následujících měsících předpokládáme součinnost při dalším postupu legislativní přípravy realizace projektu dobudování drenážního systému, který je projekčně připraven pod názvem „Havarijní nápravná opatření k zamezení šíření znečištění ze skládky odpadů s. p. DIAMO, tzv. laguny Ostramo v Ostravě – dodatek č. 2“. Jedná se o vodní dílo, jehož povolování je podle vodního zákona č. 254/2001 Sb. právě v kompetenci krajského úřadu.

Vodní dílo má zamezovat šíření ověřeného znečištění, způsobenému dlouholetou činností bývalé rafinérie Ostramo, do doby definitivní sanace území. Projekt vodního díla předpokládá realizaci drenážního systému v délce 546 m podél areálu bývalé rafinérie Ostramo a bude navazovat na již dříve realizovaný drenážní systém, vybudovaný podél hráze skládky odpadů. Navrženo je na základě vyhodnocení provozu stávajícího drénu jako jeho prodloužení směrem severovýchodním. Provoz obou samostatných vodních děl bude probíhat v součinnosti.

Krajský úřad na lagunách

Před podáním návrhu na zahájení prvního z více správních řízení v této věci proběhla schůzka ředitele o. z. Sanační práce se zástupcem vedoucího odboru životního prostředí a zemědělství Ing. Milanem Machačem za účasti pracovníků, kteří se na obou stranách budou na průběhu správních řízení podílet. Na závěr jsme nabídli pro příslušné pracovníky prezentaci projektu přímo na lokalitě.

Tato akce se uskutečnila 14. září 2006. Pracovníkům krajského úřadu jsme v areálu lagun prezentovali výsledky již realizované části drenážního systému a současně jsme navštívili lokalitu bývalé rafinérie Ostramo. Stav lokality utvrdil všechny přítomné v přesvědčení, že realizace projektu bude velmi přínosná pro ochranu podzemní vody v údolní nivě řeky Odry. Pracovníci krajského úřadu hodnotili prezentaci velmi pozitivně jako přínosnou pro následné posouzení podkladů pro vydání vodoprávních rozhodnutí.

Ing. Alena Orlíková, představitel vedení pro EMS o. z. Sanační práce

Stroncium ve vodách

Výskyt endogenních vod na ložiscích oblastí s poměrně mladou vulkanickou aktivitou, pravděpodobně souvisí s hydrotermálními procesy podílejícími se na jejich vzniku. Toto je velmi zajímavá kapitola odhalující genezi zrudnění a z toho vyplývající vertikální zonálnost parageneze rudních minerálů ověřenou na starších ložiscích.

V zemské kůře se stroncium vyskytuje především v minerálu stroncianit ($SrCO_3$) nebo celestinu ($SrSO_4$). Stroncium se vyskytuje běžně v půdách a tak je rovněž běžnou součástí přírodních vod. Obsah stroncia v pitných vodách povrchového původu je 0,078 – 0,206 $mg.l^{-1}$ a ve vodách podzemního původu 0,064 – 0,534 $mg.l^{-1}$. Poměrně vysoké koncentrace stroncia se vyskytují v některých plněných minerálních vodách: Vincentka (3,7 $mg.l^{-1}$), Poděbradka (4,9 $mg.l^{-1}$) a Šaratice (9 $mg.l^{-1}$). Mořská voda obsahuje stroncia asi 8 $mg.l^{-1}$. Stroncium, ve svých stabilních izotopech, není limitováno v žádném druhu vod. Výjimkou je radionuklid ^{90}Sr, tento vysoce toxický radionuklid je však spojen s lidskou činností. Při obvyklém stanovení objemové aktivity beta je nutné dostatečně přesně odfiltrovat přírodní pozadí dané radionuklidem ^{40}K. To však je již jiná kapitola.

Literatura: Pitter P.: Hydrochemie. Vydavatelství VŠCHT, Praha 1999.

RNDr. Karel Lusk

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT S NÁZORY REDAKCE

Odbory pojišťují

Dne 10. 8. 2006 navštívily Ing. Zdeňka Šrýtra na jeho pracovišti zástupkyně penzijního fondu ČSOB STABILITA a jako prvnímu klientovi, který v rámci přechodu k jinému penzijnímu fondu splnil podmínky pro výplatu provize, jak vyplývá ze smlouvy o propagaci a spolupráci mezi odboráři z SOO a PF STABILITA, a předaly mu jako prvnímu klientovi této akce spolu s provizí i malý upomínkový dárek.

Na snímku sl. Bc. Petra Helmerová a p. Marie Holmanová s Ing. Zdeňkem Šrýtrem při předávání provize.

Oslavy Dne horníků ve Stráži Pod Ralskem

22. září 2006 proběhly u příležitosti 40. výročí založení Koncernové účelové organizace Uranové doly Hamr oslavy Dne horníků.

K připomenutí začátků těžby uranu byla zorganizována akce „Setkání pamětníků“, jejímž záměrem bylo ukázat ještě žijícím našim předchůdcům stav oblasti po 40 letech těžby uranu. Z původních „zakladatelů“ účelovky přijali pozvání Ing. Milan Bęhm, Ing. Ota Pazdírek, Stanislav Beránek, Ing. Jan Lampel, Ing. Lubor Bartek a Jan Křepel, z dalších uveďme např. Ing. Tomáše Slováčka, Ing. Josefa Berku, Ing. Václava Petráčka, Bohuslava Rychtaříka, Ing. Eduarda Keberleho, Henryka Millera, Josefa Procházku staršího, Ing. Pavla Sadílka, Aloise Šnejdara a Ing. Antona Bartuska. Těmto uvedeným, říkejme jim „naši předchůdci v oblasti“, jsme připravili spolu s vedením o. z. TÚU dopolední program a pozvali je na odpolední oslavy Dne horníků.

Tradiční oslavy proběhly ve všech prostorách DK U Jezera ve Stráži p. R. od 14:30 do 24 hodin. Program zahájil ředitel o. z. TÚU Ing. Tomáš Rychtařík krátkým projevem, po něm byly zasloužilým pracovníkům předány upomínkové předměty u příležitosti jejich vyznamenání pamětní medailí J. Agricoly. Slavnostním přípitkem, proneseným Mgr. Hanou Šindelářovou a Ing. Bc. Jiřím Ježem byl zahájen krátký kulturní program, v němž vystoupila se svou taneční vložkou skupina dětí vedená p. Vítovou ze ZŠ Školní ulice v České Lípě a na ni pak navázalo vystoupení pánů Josefa Náhlovského a Josefa Mladého. Od 17 do 24 hodin hrál na hlavním sále velký orchestr pana Jánského z Liberce, ve vinárně od 18 do ranních hodin vyhrávala diskotéka pro mladší i pokročilé.

Oslav se zúčastnilo podle údajů presence 373 zaměstnanců a jejich rodinných příslušníků. Z hostů uveďme alespoň poslance PČR Cyrila Zapletala, náměstka předsedy Českého báňského úřadu Ing. Andreje Blažka, ředitele odboru hornictví MPO a předsedu Dozorčí rady DIAMO, s. p., Ing. Zbyška Sochora, Ing. Vladimíra Kulhánka, ředitele odboru MF ČR a člena Dozorčí rady DIAMO, s. p., předsedu Obvodního báňského úřadu v Liberci Ing. Dalibora Hampejse, jeho zástupce Ing. Vladimíra Škardu, Ing. Miloslava Němce, lokalitního inspektora Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, starostu obce Hamr na Jezeře Zdeňka Bartáka a doc. Ing. Miroslava Grégra s chotí. Dále se oslav zúčastnili zástupci odborářů ze všech oblastí působnosti DIAMO, s. p., a to František Nadymáček za o. z. ODRA, Jiří Pučan za o. z. GEAM a Jiří Turč, místopředseda Dozorčí rady DIAMO, s. p., za o. z. SUL.

Oslavy byly tradičně společné pro zaměstnance ředitelství státního podniku DIAMO a odštěpného závodu Těžba a úprava uranu.

Jan Hajíček

Josef Mladý a Josef Náhlovský

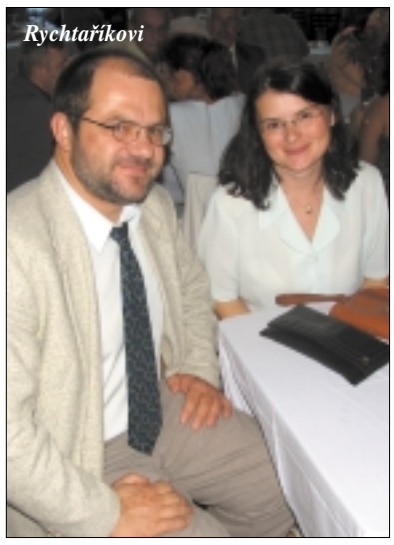

Rychtaříkovi

Paní z TÚU a Bartákovi

Fronta u Ing. Böhma

Z TÚU

Za Ladislavem Flídrem

Dne 15. 10. 2006 zemřel náhle po krátké těžké nemoci ve věku 67 let **pan LADISLAV FLÍDR**.

Jeho odchod pociťují odboráři z bývalé chemické těžby velmi bolestně, protože se jim zapsal do duší jako „Kleki Petra“ – moudrý bílý otec. Stal se prvním odborovým předsedou po sametové revoluci na tehdejší chemické těžbě a v této funkci pracoval až do svého odchodu do důchodu v roce 1995. Vztah k odborářům a výsledky jeho působení ho beze sporu řadí k významným postavám historie těžby uranu v oblasti Stráž pod Ralskem. Jeho odchodem ztrácíme dobrého člověka, který nám měl co říci i jako důchodce.

Jeho pohřbu 21. 10. 2006 ve Smuteční obřadní síni ve Vysokém Mýtě se zúčastnila skupina odborářů, aby mu mohla vzdát poslední poctu.

Jan Hajíček

Vydařený šachový turnaj ve Stráži pod Ralskem

V rámci sportovního dne, který je významně podporován městem, se konal již 12. ročník turnaje v bleskovém šachu. Opět se potvrdilo, že strážské turnaje jsou mezi šachovou veřejností velmi dobře zapsány. Příjemné prostředí kulturního domu přilákalo 54 šachistů z širokého okolí, standardně se zúčastnili hráči z Prahy a letos k nám zavítala i výprava z Teplic. Díky přispění města a sponzorským příspěvkům od strážských firem a. s. MEGA, s. r. o. PLASTIME.CHEMI, a. s. OMA CZ a s. r. o. ALBENA se podařilo vytvořit i zajímavý cenový fond.

Letos se sešla nebývale silná konkurence, čehož dokladem byla účast mistra FIDE a především průměrný rating první poloviny startovního pole přes 2100. Očekávali se tedy zajímavé souboje a napínavý boj o vítězství. Všem ale vypálil rybník desátý nasazený Jaroslav Záhorbenský ze Sokola Bakov nad Jizerou, když ještě po 12. kole držel plný bodový zisk, což je v tak silné konkurenci naprosto neuvěřitelné a nevidět to na vlastní oči… V závěru sice poněkud polevil, ale konečných 14,5 bodů (ze 17 možných) mu vyneslo suverénní vítězství. Favorizovanému Jiřímu Gregorovi (Holdia Praha) tak s 12,5 body muselo stačit 2. místo. Překvapením bylo i umístění 16. nasazeného Jindřicha Melicha (Pankrác Praha), který se díky pomocnému hodnocení vyšvihl na bronzový stupínek před trio hráčů ze Zikuda Turnov v pořadí Zdeněk Maršálek, Josef Kopal, Vladimír Vltavský. Další pořadí 7. František Hostička (Spartak Žebrák), 8. Jan Vrána (1. Novoborský ŠK), 9. Jiří Kadeřábek (Jiskra Tanvald), 10. Vladimír Hadraba (Bonex Teplice) atd.

Dramatičtější tak nakonec byla kategorie do 15 let, kde se o prvenství bojovalo až do posledního kola, ve kterém si s celkovými 8 body vítězství zajistil díky pomocnému hodnocení domácí Pavel Mrlík před dvojicí Jan Jodas (8 bodů) a Michal Krejčí (7 bodů) (oba Bonex Teplice) a ostatními domácími v pořadí Bendová (6), Štěrbová (5) a Popelušáková (1).

Jan Malec

2057 km na kole

Ing. Pavel Gajdoš, náš kolega z o. z. TÚU, uskutečnil na kole od 26. července do 17. srpna velkou cyklistickou cestu po Čechách, Moravě, Slovensku a Polsku. Zeptal jsem se ho, jak jeho cesta probíhala.

Ing. Gajdoš: Na samém začátku mě postihl defekt. Vyjel jsem ze Stráže, a hned v Novinách mě odešla špice, z kola jsem měl osmičku, ale pomohl mě pan Krejčí, který mě vzal do Lípy, kde mě kolo opravili. Ještě ten den jsem ale dojel do Městce Králové a najel 128 km. Druhý den jsem jel do Brna, k sestře. Stavil jsem se v Kladrubech, v krásném hřebčíně krom ušlechtilých koní, které chovají, mají koně busty, koňské hlavy, a paní mě tam vysvětlovala, že každý kůň je jiný a má svoji duši. Z Brna jsem jel přes Hodonín do Košarisek, kde se narodil Milan Rastislav Štefánik, zde jsem se podíval do jeho muzea. Další dny jsem se stavoval v Topolčanech, blízko mám dceru. Pak jsem jel podél Hronu nahoru, přes Budču, Zvolen, Bánskou Bystricu, Brezno a okolo Královej Holi jsem jel do Slovenského Ráje, kde je Dobšinská ladová jeskyňa. Odtud jsem zamířil do rodného kraje, do Uhornej, kde žije naše rodina. Blízko jsou Kúpele Štós, kam se jezdívalo na rekondice. Při mé návštěvě personál rád vzpomínal na uranové havíře.

Hejnic: Jak to tam dnes vypadá?

Ing. Gajdoš: Lázně jsou zmodernizované, léčí se tam většinou děti. Léčba je zaměřená hlavně na plíce a pohybové ústrojí. Přibyla speleoterapie v krasové jeskyni a terapeutický program na regeneraci hlasivek. Krajina kolem je krásná a lidé jsou přijemní, nechtěli mě pustit. Dám vám prospekty.

Hejnic: Jak jste pokračoval?

Ing. Gajdoš: Zdržel jsem se doma, a pak jsem pokračoval na Prešov, kde jsem potkal

bývalého kolegu, dnes herce Dušana Brandýse z divadla v Prešově, zastavil jsem ve Svidníku u známého. Odtamtud jsem jel Dukelský průsmyk, kde jsou vojenské hřbitovy, je tam busta generála Sochora, který zahynul v Hamru. U památníku bitvy na hranici je vojenské muzeum v přírodě, tanky, děla, atd. Město Dukla je ale v Polsku, z tamního muzea mám razítko, jako z většiny míst, kde jsem se zastavil. Z Polska jsem jel do Bardejova.

Hejnic: Kolik jste ujel za den nejvíc?

Ing. Gajdoš: Když jsem jel do Brna, 196 km, ale mojí cestu jsem nebral jako hltání kilometrů ale jako poznávání krajiny. Většinou jsem spával pod širákem, ale když jsem šlapal na Čierný Váh, viděl jsem stodolu a v ní byly piliny z tvrdého dřeva. Před Popradem jsem šlapal do kopce, pozdravili jsme se dalším cyklistou. Byl to Ján Wencel, reprezentant z generace Smolíka, se kterým jsme chvíli poseděli a zavzpomínali u piva na dobré časy československé. Z Martina, kde mám známé z bývalé práce, jsem jel přes hranice do Luhačovic, odtamtud do Prostějova. Přes Jevíčko jsem jel do Litomyšle, Chocně na ranč Bělečko, kde jsem spal. Poslední den mého putování jsem se stavil v Hořicích a v Lázních Bělohrad, 17. srpna večer jsem dorazil domů do Stráže.

Celkem jsem ujel 2057 km. Kolo drželo, akorát u Zvolena se mi vysypalo ložisko. Cestou jsem nespadnul, jezdil jsem opatrně, jen před Svidníkem jsem svištěl z dlouhého rovného kopce pětašedesátkou. Mám z letošního roku samé krásné zážitky, potkal jsem řadu zajímavých hodných lidí.

Hejnic: Jak jste byl vybavený?

Ing. Gajdoš: Vzadu jsem měl spacák a tašku, na sobě dvě ledvinky. Jel jsem na německém kole Dynamo, s trojtalířem a pětikolečkem, to mi daroval Gerd Bayer, se kterým jsem běhával maratóny. On neuměl česky, já německy, ale čtyři roky, než odešel přednášet do Ameriky, jsme se kamarádili.

Hejnic: Kam se chystáte příští rok?

Ing. Gajdoš: Jestli zdraví dovolí, chtěl bych zase jet na východní Slovensko a odtamtud dál. Jestli na Ukrajinu, Polsko, nebo Maďarsko, to zatím nevím.

Hejnic: Děkuji za rozhovor.

P. S. Jeden z prospektů Štósu představuje „vitálny vodný svet“ od 350 Sk, což je cena lákavá a krajina kolem je opravdu krásná. Uvádím tedy kontakt. Kúpele Štós, 044 26 Štos-kúpele, tel: 421 55 466 75 32, a www.kupele-stos.sk.

Účastníci zájezdu hlásí

BOLO TO NAOZAJ PEKNÉ A BOLO TO FAJN. Ano bylo. Shodli se na tom všichni účastníci zájezdu, který ve dnech 28. 9. – 1. 10. 2006 uspořádaly odbory odštěpného závodu ODRA, s. p. DIAMO pro své členy, zaměstnance a jejich rodinné příslušníky.

Úvodní věta napovídá, že se jelo na Slovensko. První den okolo poledne nás dopravily dva autobusy a jeden mikrobus na severovýchod Žilinského kraje. Nás účastníků bylo něco málo přes sto, ubytovali jsme se na několika místech ve velmi dobře vybavených a pohodlných privátních penzionech. Na následující tři noci nám byly domovem obce Zuberec a Habovka, které jsou výchozími body turistických cest do oravské části Západních Tater – Roháčů.

Přivítání hostitelů bylo velice milé a přátelské a takoví byli po celý náš pobyt, což umocnilo celkový dojem ze zájezdu.

Druhý den ráno nás přivítalo sluníčko a mnozí z nás už netrpělivě přešlapovali a chystali se na start k naplánovaným túrám a procházkám, kterých je ve zdejší rozmanité a podzimem dobarvené přírodě bezpočet. Baníkov, Volovec, Ostrý Roháč, to jsou jen tři z několika dvoutisícovek, které někteří naši zdatní turisté zdolali, nejen pro kontrolu fyzické zdatnosti, ale hlavně pro pocit blaha a nádherných pohledů na krajinu. V době, kdy se vydala na svou pouť Polednice, vypluly mohutné líné mraky, které k nám jen sporadicky pouštěly paprsky sluníčka. Na náladě to však nikomu neubralo a pro mnohé byla řešením návštěva v nedalekém termálním koupališti v obci Oravice, kde jsme absolvovali vyhřívací kůru, někteří i následující den. Večery jsme si užívali u vínečka. Den třetí byl den nejhezčí, zásluhou letního počasí, které nás doprovázelo až do konce pobytu. Z výšlapu na Sivý vrch, Brestovou nebo do okolí zdejších horských ples jsme si odnesli hezkou vzpomínku na tento nádherný kraj. Pro některé účastníky byly poměrně obtížné přechody např. ve Skalním městě, kde se průrvy ve skalách zdolávaly pomocí řetězů. Po jejich překonání nás však zaplavil úžasný pocit z vlastní šikovnosti. Z výšek vrcholů jsme si dopřávali skoro leteckých pohledů do dalekého okolního světa, který snad natrvalo bude zachován tak, jak ho Pán Bůh stvořil. Vždyť pro tuhletu krásu se sem budeme vracet, pokud nám budou síly stačit. A večer si děcka zasoutěžila, my odrostlejší to vínečko a vlastně jsme si taky zasoutěžili a dobře se pobavili.

Roháče

Roháče

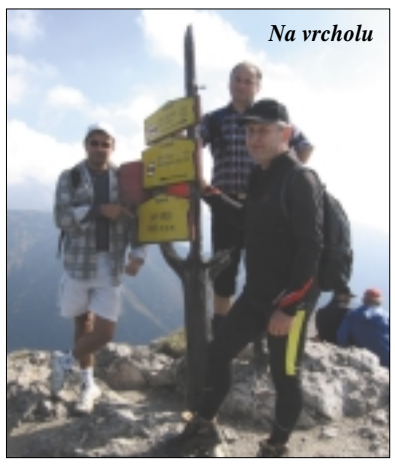
Na vrcholu

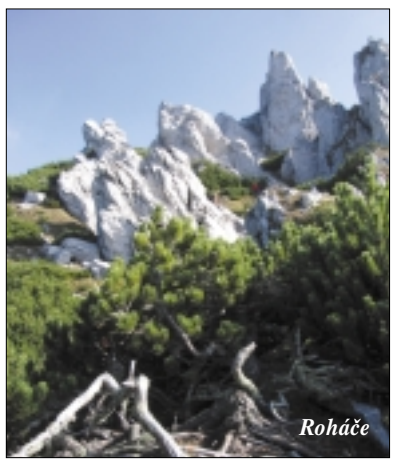
Roháče

Poslední den jsme se srdečně rozloučili s domácími a poděkovali za opravdu příkladné služby. Odjížděli jsme velice spokojení a nikoho z nás ani nenapadlo, že se vracíme Z CIZINY! Cestou domů zvolila jedna naše skupina procházku v Oravském Podzámku pod Oravským hradem, druhá přechod z Těrchové přes Jánošíkové Diery do vesničky Štefanovo.

V pozdních odpoledních hodinách už prvního říjnového dne nás přivítal ostravský déšť a tak skončil výlet, který se zapsal mezi ty opravdu vydařené. Poděkování za všechny účastníky patří organizátorům Ing. Milanu Matolákovi a Františku Nadymáčkovi. Těšíme se na další pokračování.

Miroslav Ševčík

10. setkání hornických kamarádů v Příbrami

Ještě v pátek pozdě večer, když jsem přišel do hornické hospody na Marii, se mi zdálo, že je nás tam nějak málo. Sobotní pohled na plnou silnici lidí havířské víry, jdoucích od Anny k Vojtěchu, mne však nadchnul.

První příbramské setkání hornických měst vyznělo, že odepisovaní horníci jsou stále tady. Pak jsem byl na setkání v Krásnu, kde nepřestávalo pršet a nejpočetnější složkou byl autobus Příbramáků. Nyní, 16. září 2006, jde spolu s námi po Březových Horách v tisícihlavém zástupu Malokarpatský banícký spolok Pezinok a německé spolky. Počasí je nádherné, dechovky hrají, nálada je výtečná.

Příbramské spolky, Prokop a Cech příbramských horníků a hutníků založili havíři, na ně se nabalují další mladší členové. Tajemné podzemí, například skanzen ve Stříbře, o kterém jsme psali minule, dnes znovuotevírají i ti, kteří se horničinou neživili. Spolková činnost je záležitostí celých rodin, české havířky své muže na spanilé jízdy po hornických slavnostech doprovázejí, ušily si slušivé hornické uniformy. Rudolfovští přijeli v kostýmech evokujících 16. století, vítaných zpestřením byly salvy ostrostřelců ze Stříbra.

Dívat se na některé německé spolky je až dojemné, staří pánové a dámy, jejichž české vrstevníky potkáváme hlavně u doktora, pochodují v pevném šiku, jdou za sebe, za svoje město, připomínají hornickou slávu. Před večerním průvodem si na náměstí Mgr. Korejse někteří při dechovce dokonce zatancovali.

Na náměstí T. G. M. jsem v podvečer zajel na koncert opravdu „šlapajícího“ Příbramského Big Bandu, který připravuje čtvrtou desku. Nyní s ním zpívá Vlaďka Vohralíková a diriguje ho Karel Šperk.

Na Marii jsem se podíval do budovy, kde je expozice o zdejší důlní katastrofě. Po prvním vyjetí důlního vláčku, který by měl později projíždět Ševčínskou štolu, jsem krátce nakoukl do šachetní budovy a podíval se po venkovním areálu, zdejší expozice jsou v plném lesku. Jak mi znovu zopakoval Dr. Velfl, důlní lokomotiva, aby vůbec mohla s vláčkem vyjet, byla sestavována ze čtyř vraků, také pulmany se dávaly dohromady.

Příbramské muzeum je hlavním muzeem rudného hornictví, kde by měla být vidět všechna technika, v rudných a tedy i uranových dolech používaná. Vedle kolového nakladače mi chyběla Secoma, nebo jiný vrtací vůz, používaný na Hamru. Nevíte o nějakém, třeba již nefunkčním?

Chtěl bych poprosit kolegy na Rožínce i na uzavřených šachtách, aby nic hornického nedávali do šrotu, i rozbitá vrtačka nebo stará přilba mohou být exponátem.

10. setkání hornických měst v Příbrami se opravdu povedlo, zviditelnilo se město a jeho hornické památky. Rozjíždějící se vláček se ocitl v regionálních zprávách televizí. Mnozí z návštěvníků se určitě ještě vrátí prohlédnout si v klidu řadu expozicí, které během hektického víkendu nestihli.

Otto Hejnic

Banícky spolok Pezinok

Ostrostřelci na Marii

Slečna s karbidkou

Němci

Rudolfov

Klub přátel Hornického muzea informuje

Klub přátel Hornického muzea OKD připravil pro své členy na II. pololetí letošního roku řadu přednášek. Počátkem září hovořil na pravidelném setkání členů KPHM náměstek ředitele s. p. DIAMO – závod Odra Ing. Radomír Tabášek o péči s. p. DIAMO o hornické památky. Velmi poutavou přednášku doplnil promítáním fotografií jednotlivých objektů, o které se s. p. DIAMO na Ostravsku stará. Na úterý 3. října je připraveno vzpomínkové odpoledne na zemřelého hornického historika Ing. Stanislava Vopaska, který byl prvním ředitelem Hornického muzea OKD. Později založil Nadaci Landek, která finančně podporuje projekty, které se týkají hornictví.

V úterý 7. listopadu t. r. bude na setkání členů přednášet a promítat fotografie Ing. Jiří Štučka o své cestě lodi do Antarktidy. A konečně v prosinci, při oslavách patronky horníků sv. Barbory, budou promítány krátké filmy s hornickou tematikou a bude přednáška o hornických koloniích na Ostravsku.

Přednášky KPHM se konají pravidelně (kromě července a srpna) každé první úterý v měsíci a zúčastňuje se jich 60 až 70 zájemců, kteří pak pokračují v neformální diskuzi v restauraci Harenda.

Vítězslav Hettenberger

POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 5

Uranium Group Meeting v Kazachstánu

části ložiskové oblasti, z ložisek Moikum, Kanžugan a Tortkuduk. Jedná se o uranová ložiska sedimentárního původu, rolovaného typu s úklonem 5°–10° k severozápadu. Uranové zrudnění se nachází v hloubce kolem 400 m pod povrchem s průměrnou kovnatostí 0,063 % a celkovými zásobami 33 500 t U. Těžba uranu zde probíhá kyselým loužením in-situ vrty z povrchu v polygonálním uspořádání. Průměrná výtěžnost je udávána kolem 90 %. Finálním produktem je U_3O_8 s nominální výrobní kapacitou centra 1 000 t U za rok. Kromě Taukentského kombinátu je uran v Kazachstánu produkován v dalších šesti výrobních centrech. S výjimkou jednoho konvenčního hlubinného dolu (Stěpnogorskij kombinát) se jedná o doly chemické těžby s nominální výrobní kapacitou 700 až 1 000 t U za rok. Celkové zásoby uranu kazachstánských ložisek jsou uváděny v množství 1,1 mil. t U. Celková produkce v roce 2005 dosáhla 4 357 t U a řadí tak Kazachstán na třetí místo za Kanadu (11 628 t U) a Austrálii (9 522 t U). Do roku 2010 se očekává nárůst produkce uranu v Kazachstánu až na 15 000 t. Státní podíl na těžbě je v současnosti 73 %, domácí privátní sektor se podílí 17,4 % a zahraniční privátní sektor 9,6 %. S růstem těžby se očekává i postupně zvyšující se podíl soukromého sektoru na produkci uranu z kazachstánských ložisek. Kazachstán je kromě uranu obdařen také nebývalými zásobami všech významných nerostných surovin, jako je černé uhlí, ropa, zemní plyn, rudy železných i neželezných kovů a řada dalších. Svět má o tyto suroviny zájem a Kazachstán této skutečnosti také využívá pro svůj, ve střední Asii neobvyklý, rozvoj. Do země s hustotou osídlení 6 obyvatel na km² směřují nabídky zahraničních těžařských a obchodních firem na výstavbu dolů včetně infrastruktury, dodávky technologií, kapitálové účasti ve společných podnicích a v neposlední řadě také dodávky zboží za suroviny. Nezbývá než Kazachstánu popřát opravdovou a dlouhodobou vydatnost těchto neobnovitelných zdrojů surovin a jejich efektivní využití pro rozvoj země. Informace o zasedání Uranové skupiny v Kazachstánu, elektronická verze přednášek z technického mítinku a informace z odborné exkurze včetně ilustrační fotodokumentace jsou pro zájemce s přístupem na podnikový intranet umístěny také na stránkách odboru ekologie ŘSP (http://acopio/oesp/).

Ing. Pavel Vostarek
člen Uranové skupiny NEA/IAEA

Přivítání na Dole Moikum

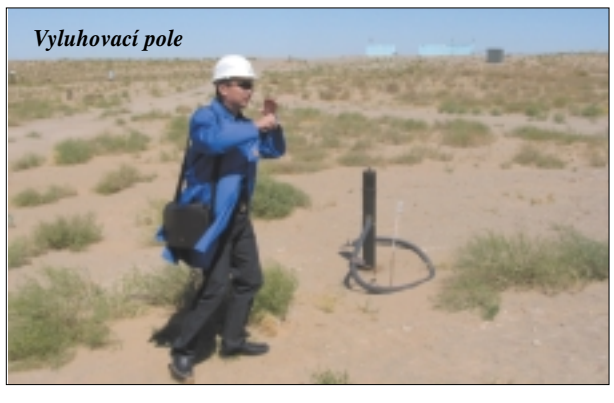
Vyluhovací pole

Chemická stanice

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p., 471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 571
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO